

Achtentwintigste jaargang nr. 6

november/december 1976.

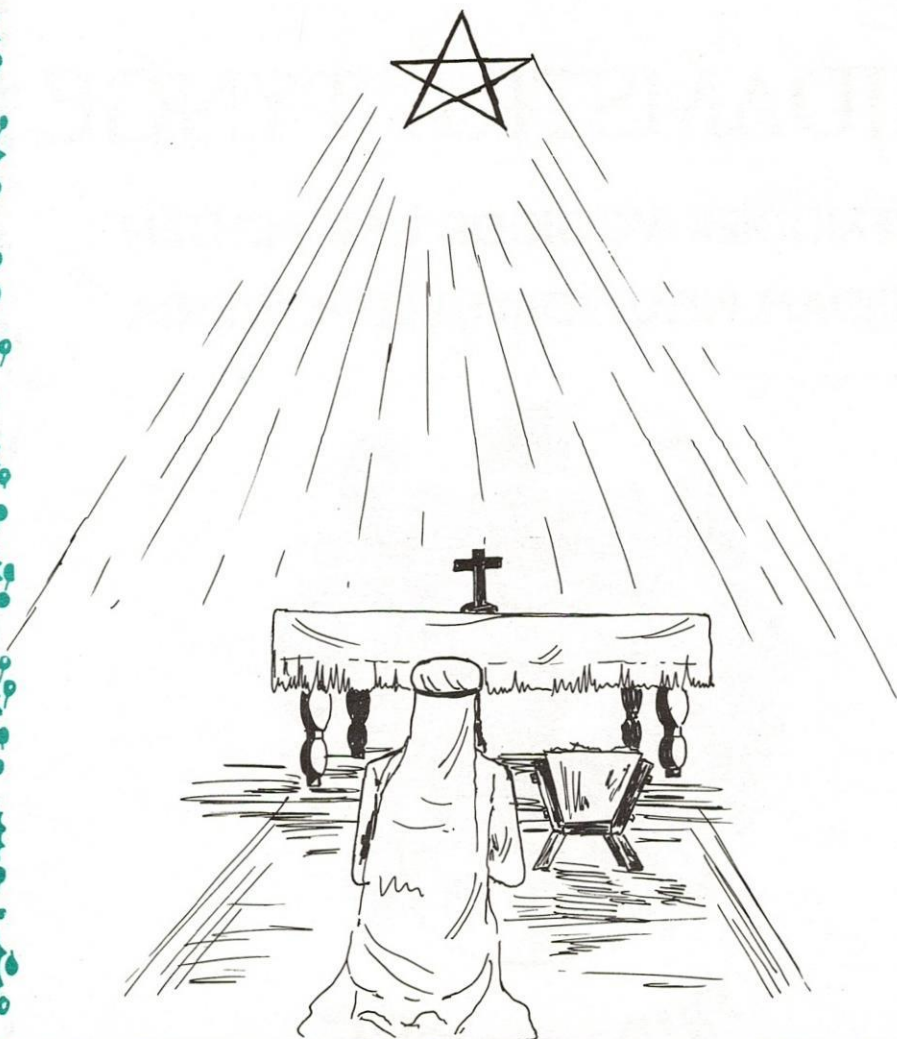
DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN
NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

HET BESTUUR VAN DE NIJDAMSTRA-STICHTING WENST ALLE
NEVEN EN NICHTEN EEN PRETTIG KERSTFEEST EN EEN GEZE-
GEND 1977.

Er zij God in den hoge
Vrede op aarde
In de mensen een welbehagen

—*—

Het was een stille donk're nacht,
Herders hielden over de kudde de wacht.
Opeens een fel licht van boven,
Engelen gingen God loven.
Ere zij God in den hoge!

De herders vielen ter aarde,
Dit gebeuren had onmetelijke waarde,
Een Engel sprak: „O wonder, hen aan,
Gij moet nu naar Bethlehem gaan.
Uw Koning is daar geboren”.

„Gij zult het kind'ke vinden, rein,
In doeken gewonden, in een kribje, klein
Immanuel is geboren.
Wie dat geloofd wordt herboren
Vrede op aarde!”

De herders zijn gegaan met haast,
Ze knielden in eerbied bij 't kribje, verbaasd,
Toen kwam hun lied van binnen uit.
Het lied der engelen, voluit
In de mensen een welbehagen!

DE KERSTZEGEN

We zullen weer 't kerstfeest vieren, het feest van Jezus, de Heiland, van Christus de Zaligmaker, geboren te Bethlehem.
Het is 't feest van 't volle Licht, dat de duisternis der volkeren, verdrijven zou - Het is 't feest van de zegepraal der Liefde Gods, van de belofde Silo. Die vrede zou brengen en schenken zou: een eeuwig zalig leven!
De kerstliederen zullen weer gezongen worden, in een groot deel van de

wereld, de verheven zangen, aan Hem gewijd. Ze zijn als kerstgroeten, die wij elkander zenden in 's Heren Naam! Bewogenheid en verrukking doorstromen miljoenen zielen. Ja, er is nog een Christendom op aarde, ook in deze late 20ste eeuw, waarin wij leven. Er is nog een Opperste Herder, die de Zijnen 'hoedt en weidt en voor de Hemel toebereidt'. Er is nog een Heil, dat kan worden aangeprezen. Geloofd zij God! Het kerstevangelie heeft nog een boodschap voor iedereen. En welk een boodschap!

O zeker: het kerstgebeuren is eenmalig! Maar werkt 't niettemin géén schoonheidsbloei in Heerlijkheid en Hemelluister? Immers het feest van 't geboren Kind, is immer nieuw, keert telkens weer terug, en blijft zich zelf, maar dient altijd weer nieuwe mensen, in andere tijden in andere omstandigheden.

Zo heeft het duurzaamheid en houdt 't eeuwigheidsrelief. Alles wat mensen, grootheid schiep, heeft z'n opgaan, blinken en verzinken. Maar wat God ons in Christus schonk 'houdt z'n waarde en blijft eeuwig bestaan'. Gelijk de profeet Jesaja het zo prachtig proclameert: 'Een kind is ons geboren, een Zóón is ons gegeven, en de heerschappij rust op Zijn schouder en men noemt Zijn Naam: wonderbare Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst!!

Een bewijs, dat de Christus leeft en dat Zijn verschijning in het vlees, een eeuwige betekenis heeft, is wel dit, dat de geloofsontroering van de Christen door de eeuwen heen aktueel is, en nooit verouderd.

Een wereld moge vergaan. Maar nòòit Zijn Liefde in mensenlevens. Elk kerstfeest doorstraalt ons en geeft ons een facet van Zijn Borg- en Middelaarschap te aanschouwen.

Zo we waarlijk kerstfeest vierden, zien we ons kruis met andere ogen, genieten we de blijdschap dieper, dragen we droefheid door Zijn Kracht, zien we onze roeping en hoger Licht.

Christus, de Heiland is geboren. Ons oog is gericht naar het stedeke en op de kribbe, waar het Heil onze aandacht gevangen houdt. Een zachte bewogenheid doorhuivert ons, wanneer we de gezegende lichtglans in onze ziel ontwaren. En wat hebben wij mensen méér nodig, dan de blijken van Zijn Barmhartigheid, ja Zijn Genade! Daarom, wij beamen het profetisch troostlied: „Hij zal Z'n kudde weiden gelijk een Herder. Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen, in Zijn schoot zal Hij ze dragen.“ Hij geeft de moede kracht”.

Het kerstfeest, feest van vreugd. Aarde en Hemel zijn verheugd. Mens en engel vieren gedachtenis. En jong en oud, arm en rijk, eenvoudige en geletterde, een ieder mag er gelijk in delen en allen verheffen ze hun hart tot God des Levens. Het kerstfeest is de koninklijke vervulling van 't ho-

pende Heilsverlangen. 't Komt tegemoet aan de behoeften van een oude en nieuwe wereld. „O kerstnacht schoner dan de dagen” - zo zong eens Vondel in z'n reien en na eeuwen zingen wij 't hem nog na - Hoe heeft ook eens Rembrandt (en anderen met hem) - dit heilig tafereel veranderd. Hoeveel zoekers van schoonheid hebben hiër gevonden! En toch, wanneer we geen diepere aanbidding hebben voor 't goddelijk kindeke dan alléén aesthetische bewogenheid, we zullen geen waarachtig kerstfeest kunnen vieren. Daarom zien we toe, hoè wij benaderen de kribbe van Bethlehem! Verheugend is 't, dat in onze vaderlandse Christenheid, het kerstfeest nog een gewijd karakter draagt; wij vieren feest in kerken en kapellen, een tweetal dagen. Zeker, er zijn ook kerstbomen op minder gewijde plaatsen, in de profane sfeer. Maar getuigen ze dan toch niet, van de wêrldwijde werking van Gods Liefde en Licht? Echter: Wie kerstfeest viert in z'n hart, die zingt 't de dichter na: „Salem, roém de Heer der Heren! Wil leven God en Zion éren ;”

Zo knielen we dan aanbeddend neer, bij het kindeke en belijden 't: „Gij zijt m'n hulp en m'n Heil, m'n hoop en m'n troost, U prijs ik tot in eeuwigheid”. We treden uit onze zorgen en beslommeringen, en verheffen ons tot de sferen van Bethlehem. We worden éérst stil, vanwege 't zien op Christus vernedering om ónzentwille. Maar bij dieper bezinning komen we tot de jubilate: „Nu, nu zullen w' ons verblijden,

verblijden voor Zijn Aangezicht.

De volheid der beloofde tijden,

Is voor de volkeren aangelicht.

En dat niet alleen voor de volheid des tijds, maar voor immer, ook voor nù en voor alle eeuwen, tot aan de voleinding.

Ook voor 't jaar onzes Heren 1976 en voor 't nageslacht. Welk een onuitsprekelijke gave is de gave van de Heiland der wereld: Jezus Christus!

En dan kan 't kerstfeest niet meer zijn, een louter gezellige gelegenheid, om elkaar attenties te bewijzen, als uiting van vriendschap en genegenheid! Maar dan wordt 't een oorzaak van grote zegen, van bezinning, en geloofsverdieping. Dan wordt de blijdschap vermenigvuldigd en de vreugde, die uit God welt en tot Hem wederkeert.

En die kerstzegen werkt door tot ons levenseinde, ja tot in eeuwigheid! Onze lofzang moge dan vaak in stilheid zijn, ze zal aanzwellen tot een lied en we zingen met ons ganse hart:

Christus is geboren

In Bethlehem Ephrata,

Ik mag Hem toebehoren

Hij schonk mij Zijn Gena.

Ik heb Hem áángebeden
 Ik bracht Hem zonde en schuld,
 En sinds? Een wondere vrede
 Heeft mij het hart vervuld.
 In leven en in sterven
 Biedt dit mij troost en moed,
 Gij Christus woudt verwerven
 Voor mij het zaligst goed!!

Die kerstzegen, waarde lezers, wens ik u allen toe. Hosianna! En Jezus Christus zij geloofd!

Emmen, W. Wijnia.

DE BOSCHPLAAT, EEN UNIEK RESERVAAT

Ongetwijfeld zullen vele leden van onze familie zich interesseren voor de mooie natuurterreinen in de provincie Friesland. Een aparte plaats wordt ingenomen door het imponerende landschap van de Boschplaat op Terschelling. In de pas verschenen vertaling van het boek van Ursula en Willi Dolder: „Die schönsten Wildreservate der Welt” (Ned. titel: „De mooiste wildreservaten”) werd terecht ook een plaatsje ingeruimd voor dit internationaal vermaarde gebied. Hier volgt, enigszins bekort, de tekst van dit hoofdstuk.

De geschiedenis van de Boschplaat is nog betrekkelijk kort. Een paar eeuwen geleden was zij nog een onbegroeide zandplaat aan de oostzijde van Terschelling en daarvan gescheiden door een vaargeul, het Koggediep. Maar al voor 1800 moet dit zijn dichtgeslibd, waardoor de oppervlakte van Terschelling met ca. 50 procent werd vergroot. Toch veranderde de Boschplaat zelf nog niet veel. Zij bleef een schaars begroeide vlakte waar wind en water vrij spel hadden. Dit veranderde toen Rijkswaterstaat in de dertiger jaren van deze eeuw aan de noordzijde een bijna tien kilometer lange stuifdijk aanlegde, o.m. ter bescherming van de Friese kust, die bij hoge vloed werd bestookt door de tussen Terschelling en het naburige eiland Ameland binnendringende watermassa's. Sindsdien verliep de ontwikkeling snel. Op het westelijke deel van de Boschplaat ontstonden pioniervegetaties, die zich snel ontwikkelden tot een permanente begroeiing. Door de overgangen van zout naar zoet en van vochtig naar droog milieu ontstond een botanisch zeer belangwekkend gebied, dat nog steeds een aantrekkelijk studieobject vormt. Het is een landschap, waar de omstandigheden sterk aan wisseling onderhevig zijn. Zo kan een duinvlakte,

die onder de verschroeiende zon aan een woestijn doet denken in korte tijd overvallen worden door kille noordenwinden, die wervelend zand en vlokken schuim voor zich uit jagen. Geen gemakkelijke omgeving voor plant en dier. Immers, de plotselinge veranderingen in temperatuur en vochtigheid en de overal aanwezige zilte invloed van de zee stellen hoge eisen aan de hier levende organismen. Deze zijn ware pioniers, zich moeizaam vestigend, soms weer verdwijnend, maar steeds weer terugkerend, zodra de levenskansen iets gunstiger worden. Aan de zuidzijde vormden zich kweldergemeenschappen, afgewisseld door een rij duintjes, die door het land binnendringende slenken gescheiden zijn. In het zuidwesten ligt de Groede, een vlakke, die door jong vee wordt beweide en daardoor een geheel eigen karakter kreeg. De westelijke grens van het reservaat wordt gevormd door de Vaste Duinen, die niet meer tot de eigenlijke Boschplaat behoren.

Het hele gebied is een ideale omgeving voor broedvogels, die zich dan ook in groot aantal hebben gevestigd. In de eerste plaats is dat de zilvermeeuw, die hier een kolonie van duizenden paren in de duintjes heeft gevormd. Door zijn grote aanpassingsvermogen is deze meeuw in staat zich steeds meer uit te breiden, zozeer zelfs, dat hij een bedreiging kan gaan vormen voor andere soorten als eidereend en bergeend, waarvan hij vele jonge vogels buitmaakt op hun toch naar de Waddenzee. Tussen de zilvermeeuwen in nestelen enkele tientallen paren van de Britse vorm van de kleine mantelmeeuw en de stormmeeuw.

Een opvallende vogel is ook de eidereend, die zich oorspronkelijk vestigde op het westelijk van Terschelling gelegen Vlieland, maar sinds 1941 ook onafgebroken broedvogel is van de Boschplaat, waar er nu honderden voorkomen. De meeste van zijn prachtig met dons bedekte nesten vindt men aan de rand van duindoorn- en kruipwilgstruweel, maar ze kunnen ook worden aangetroffen in meer open terrein op helmduinen en in het gras. Ook de bergeend komt veel voor en nestelt niet alleen in konijnholen, maar ook, evenals de vorige soort, onder duindoorn- en kruipwilgstruiken. Het aan de noordzijde gelegen strand is weinig aantrekkelijk voor broedvogels. Toch zijn de scholekster en de strandplevier er regelmatig te vinden. Af en toe pogen de dwergstern en de grote stern, die een kolonie op het kleine eilandje Griend in de Waddenzee heeft, er ook te broeden, maar in de meeste gevallen worden de nesten verstoord door toeristen.

In 1962 werd de Boschplaat verrast met de komst van een nieuwe soort, de lepelaar. Deze vogel wordt in de zomermaanden regelmatig gezien op het wad, waar hij bij laag water in de plassen en kreken naar voedsel zoekt. Het is een lust deze grote, witte vogel bezig te zien, terwijl hij met waaie-

rende bewegingen van zijn platte en brede snavel allerlei diertjes uit het water zeeft. Boven de duinvalleien kan men overdag de velduil zien jagen, evenals de blauwe- en de grauwe kiekendief. Vroeger kwam ook de bruine kiekendief nog als broedvogel voor, maar deze liet het in de jaren zestig afweten, hoewel hij af en toe nog wel gezien wordt.

De Groede leent zich het best voor weidevogels als kievit, grutto, tureluur en scholekster, die er dan ook regelmatig nestelen. Behalve als broedterrein is de Boschplaat zeer belangrijk als pleisterplaats van duizenden en nog eens duizenden steltlopers, eenden en ganzen. Bij hoog water verzamelen deze zich in grote troepen aan de zuidkant van het reservaat. Tijdens de najaarstrek ligt het aantal hier overtiende vogels ver boven de 100.000.

Mits men er in slaagt de Boschplaat te vrijwaren voor allerlei kwalijke invloeden (onvoorziene gevolgen van aardgaswinning, vervuiling van de Waddenzee, recreatiedruk), blijft dit gebied, dat in 1970 het predikaat Europees Natuurreservaat kreeg, een van de meest waardevolle van West-Europa.

Doorn,

J.J.C. Tanis.

FAMILIEBERICHTEN

ARIE NIJDAM en GRIETJE DIJKSTRA gaan trouwen op 24 november om 3.30 uur in het gemeentehuis te Ruischerbrug. Receptie van 19.15-20.30 uur in Café van Maar te Ruischerbrug.

Ruischerbrug, november 1976.

Ons adres is: Woldweg 8, Ruischerbrug.

*

JOHANNES P. NIJDAM en GRIETJE RUDOLPHUS geven, mede namens wederzijdse ouders, kennis van hun voornemen in het huwelijk: te treden op vrijdag 3 december 1976. Het huwelijk zal worden voltrokken om 14.00 uur in het gemeentehuis te Marum. Toekomstig adres: Peizerweg 101 te Groningen.

*

Op 8 december a.s. zijn neef en nicht TH. NIJDAM en J.A. NIJDAM-TEN.HAAFT te Zeist, 50 jaar getrouwd.

Dit is wel een felicitatie waard en de Nijdamstra-Stichting wil dan ook

niet achterblijven. Hartelijk gefeliciteerd!

Het feest wordt gehouden op 8 en 11 december in Hotel Oud-Londen.

Receptie van 5 – 7 uur. Woudenbergseweg 52 te Zeist.

Mocht u hun een kaartje willen zenden, het particuliere adres is: Service-flat B2, Laan van Rijnwijk 1, Zeist.

*

Op 19 november 1976 is in Jezus ontslapen DIEUWKE WIJNIA, weduwe van A.H. Koekoek, op de leeftijd van 76 jaar. Gezang 290 : 1 en 2.

Wij hielden allen veel van haar. Tweemaal is zij in het aardse Jeruzalem geweest en nu mag zij genieten in het Hemelse.

Namens allen,

Amerongen: G. Wijnia

Zeist, 23 november 1976 - Panweg 54.

*

Voor al uw medeleven ondervonden tijdens de ziekte en ook na het overlijden van onze geliefde Man, Vader en Grootvader JELLE NIJDAM willen wij u van harte danken.

Uw trouw, vriendschap, liefde en gebed zijn voor ons allen van grote betekenis geweest.

Mede namens de kinderen,

J. Nijdam-Hofstra

Franeker, oktober 1976 - Raadhuisplein 4.

*

Voor uw blijk van deelneming ons betoond na het overlijden van mijn lieve man, onze zorgzame vader, groot- en overgrootvader JENTJE NIJDAM betuigen wij u onze oprechte dank.

Leeuwarden, september 1976 - Straat van Welgelegen 12

Uit aller naam:

F. Nijdam-Schouwstra.

*

Neef J. Ellens te Sauwerd was 12 november jl. 25 jaar in dienst bij de fa.

Kremer te Groningen. Bij die gelegenheid werd hem door de firma een gouden horloge aangeboden en van zijn collega's een cadeaubon. Hartelijk gefeliciteerd, ook namens de Nijdamstra-Stichting.

ATTENTIE

Aan onze abonnees.

Wie laat mij het tegenwoordige adres weten van neef J. NIJDAM, laatst bekend adres Zr. A. Kortplantsoen 21 te Wanneperveen.

Boekjaar 1976

PENNINGMEESTER'S PERIKELEN

In het maart-nummer van dit jaar deed ik een vriendelijk verzoek het verschuldigde eigener beweging over te maken. Behoudens een enkele uitzondering werd hieraan voldaan. Het is zelfs buitengewoon plezierig nu te constateren, dat het jaar 1976 voor het eerst in de geschiedenis van onze familie-vereniging ingaat ZONDER een invordering op één uwer. BRAVO! Moge dit zo blijven.

Ook dit jaar waren er weer zeer velen, die ons met een extra bijdrage verasten. Allen zeer hartelijk bedankt.

Er zijn er zelfs, die reeds betalingen voor het boekjaar 1977 deden. Als meer leden zich hiertoe geroepen voelen, houd ik mij beleeft aanbevolen. Als nu eens een ieder dit voor 31 maart a.s. deed, wat zou dat iets overweldigends zijn. Ik zou mijn geluk niet opkunnen. Doet u mee? Het postgironummer is: 82 67 24 en als u per bank betaalt is het rekeningnummer bij de Rabo-Bank 32.64.65.308, beiden ten name van de penningmeester Nijdamstra-Stichting te Heerenveen.

Moge ik dit artikeltje besluiten met u allen prettige kerstdagen en een voorspoedig 1977 toe te wensen.

De Penningmeester.

GESLACHTSNAMEN

Het is wel interessant na te pluizen hoe een familienaam ontstond. Ik ben bepaald niet de enige, die zich hierin verdiept. Er zullen zelfs wel boeken hierover gewijd zijn, maar toch wilde ik in kort bestek het een en ander memoreren.

De naam is een aanduiding van iemands indentiteit, gewoonlijk bestaande uit een voornaam en achternaam. De eigen naam of familienaam kan op verschillende wijze zijn ontstaan:

1. Tweede naamval van de voornaam (Gerbens).
2. Voornaam met -zoon of -sen. (Dirkzoon, Pietersen).
3. Naar oorspronkelijke woonplaats (van Deventer).
4. Oorspronkelijke bijnaam of spotnaam (de Lange of Soetekouw).
5. Naar het oorspronkelijke beroep (Steenhouwer).

Aan Napoleon, die heel Europa wilde veroveren, hebben we toch iets goeds overgehouden, toen hij in het begin van de negentiende eeuw een wet uitvaardigde, dat een ieder, die nog geen naam had, een definitieve familienaam diende aan te nemen.

Zo vond in 1811 de invoering van de Burgerlijke Stand plaats. Dit gaf weer allerlei verwikkelingen om een niet bestaande naam te verzinnen.

Daar alle mensen nu eenmaal niet gelijk geaard zijn valt te begrijpen, dat er velen waren, die er met de pet naar gooiden, maar er waren ook serieuzer typen, die er zwaar aan tilden. Tussen deze twee uitersten waren er zoveel andersdenkenden, zodat het samenstellen der registers van de Burgerlijke Stand nu niet bepaald erg vlot verliep.

Voor de Nijdam's, Wynia's, Nieuwdam's en Vleren was dit bepaald geen probleem. Zij bezaten reeds een familienaam.

De gemakzuchtigen lieten zich door de betrokken ambtenaar voorlichten en de onverschilligen lieten het Syberisch koud, welke naam hun toebedeeld werd. Zo zijn er duizenden die bijvoorbeeld de Vries, Jansen of Meier heten om er maar enkele vrij veel voorkomende namen te noemen, maar toch helemaal geen familie van elkaar zijn.

In adresboeken, telefoongidsen e.d. treft men de zonderlingste namen aan, welke vrijwel allen dateren uit de Napoleontische tijd: Berkepies, Naaktgeboren, Poepjes, Zondervan etc. etc.

Ook het beroep, wat men uitoefende, bleek geschikt voor het aannemen van een naam: Molenaar, Smid, Timmerman of van een plaatsnaam: Ben-them, van der Berg, van den Oever, van de Ree enz.

Kenmerkende eigenschappen van de persoon: de Korte, Platvoet, Scheele, Kromme.

In die tijd had men nog niet de sporten, welke wij nu kennen, dan waren daarmee ook vele namen te verzinnen.

Het is nog niet zo lang geleden, dat de ambtenaar van de Burgerlijke Stand weigerde de naam van een geborene in te schrijven, omdat het geen bekende Nederlandse naam betrof. Ik heb het nog meegemaakt, dat een dominee in Sneek zijn zoon wilde aangeven met de naam Remo.

De ambtenaar weigerde dit pertinent. De predikant was evenwel zeer welwillend en zei toen: „Noem hem dan maar Sjoerd!” (Historisch).

Op dorpen kent men elkaar meer bij de scheldnaam dan bij de werkelijke naam, wat zo is ingeburgerd, dat men de eigenlijke naam niet eens weet. Een naam kan in Nederland slechts worden gewijzigd met toestemming van de Kroon. Dat is een vrij dure geschiedenis. Gevolg is, dat men het dan minder officieel doet en laat Sijke zich in het westen b.v. anders noemen om niet steeds op de hak genomen te worden.

Voor al bij vreemdelingen komt het dikwijls voor, dat zij zich onder een andere naam dan hun ware laten inschrijven, hetzij met behulp van een valse pas of een of ander document, waarmee zij zich vele jaren met een valse naam kunnen bedienen.

Zo heb ik een paar kleinkinderen afkomstig uit Koréa, welke hun van (achternaam) als voornaam werd ingeschreven, toen ze mijn achternaam aannamen.

C.S.

OOK PALINGVERVOER IS HISTORIE

Hoe ik bij dit onderwerp kom, heeft vanzelfsprekend een reden. Ik heb eens met iemand kontakt gehad, die beweerde, dat enkele familieleden hiermede zeer nauw betrokken waren. Maar daar ben ik tot op heden nog niet achter gekomen. Tijdens de oorlogsjaren grasduinde ik nogal wat in Friesland rond en als ik dan aal meebracht was dit bijzonder welkom.

Uiteraard kende ik dan ook vele palingvissers, waarmede ik evenwel geen kontakt heb gehad was een zekere Visser, wiens familiebedrijf minstens drie eeuwen lang het vervoer van paling naar Londen verzorgde.

In mijn jeugd lagen in de haven van Stavoren aken gereed voor de overzeese reis naar Londen. Iedere aak bevatte ca. 15 ton paling. Deze schuiten waren zodanig ingericht, dat de aal voortdurend vers water had. Men liet de boten een tijdlang in de haven liggen om de paling te laten wennen aan de overgang van het zoete naar het zoute water. Daarmee heeft deze vissoort blijkbaar nooit geen moeilijkheden gehad. In de herfst trekt de aal naar de Sargosso Zee, deel van de Atlantische Oceaan, ten Zuiden van de Bermuda-eilanden om kuit te schieten. Het diepblauwe water heeft een hoog zoutgehalte en een hoge oppervlaktetemperatuur. In genoemde zee bevinden zich de paaipplaatsen van palingen. Deze keren zelf niet terug, maar de jonge glasaaltjes trekken in het voorjaar de rivieren van Westeuropa op. Ze kunnen zich ook geruime tijd buiten het water ophouden en kruipen over land diverse waters in.

In Londen hadden de paling-aken een vaste ligplaats waarvoor geen haven-geld betaald hoefde te worden. Dit was op de Thames, welke door Londen stroomt, ongeveer ter hoogte van de Londonbridge.

In 1666 woedde te Londen een grote brand en hierbij verleenden de vissers van ons gewest op heldhaftige wijze hulp. De toenmalige koning Karel II vroeg hun, welke beloning ze wensten. De heer Visser, die behalve visser ook goed koopman was, vroeg toen een vaste, kostloze ligplaats bij de Londense vismarkt. Zijn verzoek werd ingewilligd onder voorwaarde, dat de ligplaats niet langer dan enkele minuten onbenut werd. En daarvoor hebben onze vissers gezorgd, ondanks de Engelse aandrang dit privilege ongedaan te maken.

In 1919 heeft men het moeten opgeven, daar de paling goedkoper per mailboot vervoerd kon worden.

C.S.

EEN UITERMATE HANDIGE STAMBOOM

De ontwerper hiervan: neef Gerrit Wynia te Losser deed mij deze één dezer dagen toekomen.

Uit de aard der zaak heb ik in de loop der jaren nogal wat genealogische lijsten of registers onder ogen gehad; gecalligrafeerd op grote vellen papier; een getekende boom met takken, als klaverbladen en noem maar op: ware kunstzinnige produkten, maar ook minitieuze kleine, welke alleen leesbaar bleek door de samensteller zelf, kortom keuze genoeg.

Waarom deze stamboom dan zo interessant is? Ze is overzichtelijk en eenvoudig van opzet.

Iemand die leesbaar kan schrijven is in staat deze te maken. Men behoeft bepaald geen letterkunstenaar te zijn, hoewel dit natuurlijk wel het oog streelt.

Men maakt nu eenmaal voor zichzelf een stamboom en niet om deze te publiceren.

Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is, zegt het spreekwoord, m.a.w. een ieder doet dit op zijn eigen manier.

Voornoemde neef heeft uit hoofde van zijn beroep leren tekenen, zodat de namen er als 't ware opgedrukt staan en daar hij voor zijn naaste familie er ook een wilde maken, heeft hij dat op een zgn. calque gedaan en op licht-drukpapier vermenigvuldigt.

Het gaat gewoonlijk niet om een oplage, maar om een privé-uitgave.

Men neme ('t lijkt wel een kookboek) een strook papier van ca. 20 cm hoog-

te en van een lengte van 1.20 m à 1.30 m en vouwt dit op harmonica-wijze, ervoor zorgdragend, dat elke vouw om de 10 cm plaats vindt en wel om en om naar binnen en buiten en nummert de bladzijden vanaf 1 en zo vervolgens.

Pag. 1 is voor ons allemaal gelijk en kan deze dus overnemen van het mij toegezonden exemplaar, wat er uitziet als volgt:

dochter van Meijnert Outgers en Hil
geboren omstreeks 1559, overl. 23-9-1632

NIESK MEIJNERTSDOCHTER
en

1. WILLEM WILLEMS NIJDAM de oude
trouwen omstreeks 1578
kinderen uit dit huwelijk:
2. WILLEM WILLEMS de jonge, x omstr. 1585
3. MEIJNERT WILLEMS x omstr. 1590
4. GERBEN WILLEMS x omstr. 1590
5. JAN WILLEMS x omstr. 1595
6. IDSERT WILLEMS x omstr. 1600
7. ANTJE WILLEMS x omstr. 1580
8. SIJ WILLEMS x omstr. 1590
9. HIL WILLEMS x omstr. 1595

-
- (1) is vermoedelijk een zoon van WILLEM GERBENS
en SYTS IDSDR. VAN ROORDA, x omstr. 1550,
overl. 1634-'35 op NIJDAMSTRA-STATE (eigen-
erfde boer aldaar).

Men omlijnt diegene, waarvan men afstamt en brengt deze naam over op de volgende pagina ervoor zorgdragend, dat daarboven de naam van de echtgenote geplaatst moet worden, zoals bovenstaand voorbeeld.

De 2de pag. is tevens de 2de generatie en zo vervolgens. Is men bij de 12e of 13e generatie aangeland dan is er al sprake van heden ten dage en kan men de harmonica samenvouwen, wat dan niet meer ruimte in beslag neemt dan een dunne portefeuille.

De samensteller, die deze stamboom uitgedacht heeft, stelde mij namelijk voor hiervan gedeelten aan belangstellenden toe te zenden, maar ik kan het niet over mijn hart krijgen er de schaar in te zetten, vandaar dat ik dit in dit artikelje ten voorbeeld stel.

C.S.

U R K

Tijdens mijn vakantie ben ik ook een middag op Urk geweest en van die middag wil ik u vertellen. Als men nu Urk binnenkomt, nu het geen eiland meer is, lijkt er uiterlijk niets veranderd. Maar voor degene, die de gave heeft in het hart van de dingen te zien, is niets hetzelfde als voorheen. Het dorp heeft een grote verandering ondergaan. Het heeft zich met de buitenwereld verzoend en stelt er prijs op het moderne leven mee te leven. De schepen liggen in de haven aan hun ankers te deinen. Wat te horen was, was alleen het geruis van de grote machtige zee, die wijd en al-heersend achter de horizon vergolfde. Na de overmatige warmte van deze zomer deed de frisse wind mij goed en ik tornde met geheven borst tegen de wind op. Mijn ogen trokken peinzend naar de verre einden. De vloedstroom stuwt als een machtige zwelling uit het zuidwesten op en richt zich schuin op de kust. Hij overspoelt het effen strand en als de kwade zuidwester hem opjaagt, raast en buldert hij in schuimspattende golven tot onder aan de dijk.

Op warme zomerdagen is diezelfde vloed een vertier voor de badgasten. Ze zitten dan aan het strand en laten de golfjes naar hun voeten snellen.

Maar nu vanmiddag rees naar de horizon het onafzienbare veld van deinende, woelende schuimbanen, rollend en brekend in de branding. Opeens de galm van de zware klok. Het trilt over de daken en verwaait in de banen zonlicht, die een grillig wolkendek over het dorp maait. Dan ga ik weer terug naar het dorp. Bij de bank staan en zitten de oude vissers en draaien hun vastgeroeste nekken in de richting van de toren. Laat me er even bij gaan zitten. Vele onderwerpen worden daar verhandeld. Vandaag heeft men nogal een zwaar onderwerp aangesneden. gelijk het gras gelijk een bloem des velds zeventig zegt Mozes, zo wij sterk zijn tachtig..... en het uitnemende is moeite en verdriet.

Ze schuiven de pruim in de andere wangzak en slingeren hun bruine parabolon in het zand. Een late zonnestraal legt het torenraam in groene en paarse en purperen lichtvlakken. In de doorzichtige schemering, waarmee de strakke augustusdag in een heldere maanlicht overgaat rijst het standbeeld voor me op.

Hun aller moeder met het kind. Beneden haar wijkt het dorp en wordt klein achter haar rug; machtig is haar zorgzame aandacht over het kind en zwaar haar deemoed voor de onzichtbare machten. Over het nu stille dorp hoort men het rumoer van de branding. De zee spoelt haar schuim over de verlaten dijk. Een heldere nacht spant zijn koepel met vonkende sterrenbeelden. De meeuwen steken hun kop in de veren en zoeken een beschut plaatsje in het dichte helm. Zo komt de nacht over Urk ... en ik zoek mijn plaatsje weer op in de bus. Tot ziens Urk!

BESTUUR NIJDAMSTRA-STICHTING

Voorzitter: T. Nijdam, Coornhertstraat 12, Leeuwarden
tel. 05100-22167

Secretaris-penningmeester: C. v.d. Schoot Zn., Heerenhage 205,
Heerenveen, tel. 05130-24792.

LEDEN

H. Nijdam-Smit Boerhavelaan 113, Groningen
tel. 050-253701

K. Nijdam Bejaardentehuis, Kamer 15, Balk
tel. 05140-3033

W. Wijnia Angelsloërdijk 225, Statenhoek, Emmen
tel. 05910-22068.

POSTGIRO-REKENING 82 67 24

REKENING RABOBANK gironummer: 81 46 57, tek. nr. 32.64.65.308
beiden ten name van: Penningmeester Nij-
damstra-Stichting te Heerenveen.

FAMILIEBLAD „DE NIJDAMSTRA-TYNGE”.
Lid/abonnees f. 12,- per jaar. (Vóór 31 maart
te betalen). Halfjaarlijks f. 6,00 mits betaling
plaatsvindt vóór 31 januari/juli.
Donateurs/leden f. 6,00 per jaar. Dezelfde
voorwaarden als hierboven vermeld.

REDAKTIE T. Nijdam, Coornhertstraat 12, Leeuwarden.

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR
AAN: Coornhertstraat 12, Leeuwarden (zo moge-
lijk met opgave van nieuw adres).